

POSTANOWIENIE

Dnia 29 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie z powództwa P. K. i I. K.

przeciwko (...) Bank S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 29 kwietnia 2021 r.

wniosku powodów o wyłączenie sędziego Sądu Okręgowego w W. T. J. od orzekania w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w W., sygn. akt IV C (...)

**stwierdza swoją niewłaściwość i wniosek zgodnie z właściwością
przekazuje do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w W.**

UZASADNIENIE

Wnioskiem z 11 lutego 2021 r. (data prezentaty) P. K. i I. K., reprezentowani przez r.pr. G. G. działającego z substytucji adw. J. C., na podstawie art. 49 k.p.c. w zw. z art. 50 k.p.c. oraz art. 26 § 2 zd. pierwsze ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. 2019, poz. 825 ze zm.; dalej: u.SN), wnieśli o:

1. wyłączenie od rozpoznania sprawy toczącej się przed Sądem Okręgowym w W., IV Wydział Cywilny, sygn. akt IV C (...), SSO T. J.;
2. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z oświadczeń majątkowych SSO T. J., złożonych w latach 2016, 2017, 2018 i 2019 na stwierdzenie faktu posiadania kredytu hipotecznego powiązanego z kursem waluty CHF;
3. niezwłoczne przekazanie wniosku Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego celem nadania mu dalszego biegu na

zasadach określonych w odrębnych przepisach, tj. zgodnie z art. 26 § 2 zd. drugie u.SN.

W uzasadnieniu wskazano, że w sprawie zachodzą okoliczności, które wywołują uzasadnione wątpliwości co do bezstronności SSO T. J. w toczącym się przez Sąd Okręgowy w W. postępowaniu, w szczególności związane z posiadaniem i spłatą przez Sędziego kredytu powiązanego z kursem CHF.

Z wyjaśnienia złożonego przez SSO T. J. wynika, że w 2008 r. kupił mieszkanie w W. za cenę 410 000 zł. Na kupno tego mieszkania zaciągnął kredyt walutowy w wysokości ok. 114 000 CHF, w PLN ok. 270 000 zł. Kredyt ten został spłacony w 2019 r. Łączna kwota dokonanych spłat wyniosła ok. 450 000 zł, zatem koszt obsługi kredytu wyniósł ok. 180 000 zł. SSO T. J., podkreślił przy tym, iż z powyższych względów, istnieje w jego ocenie okoliczność tego rodzaju, że mogłyby wywoływać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w sprawie. Jednocześnie SSO T. J. wyjaśnił, że sam nie złożył wniosku o wyłączenie, gdyż w okresie, kiedy jeszcze spłacał kredyt, złożył trzydzieści sześć żądań wyłączenia i wszystkie zostały oddalone. Z powyższego względu, w szczególności po spłacie kredytu, zaprzestał składania żądań o jego wyłączenie.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Stosownie do treści normy art. 26 § 2 u.SN do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma toczyć się postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Sąd rozpoznający sprawę przekazuje niezwłocznie wniosek Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych celem nadania mu dalszego biegu na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Przekazanie wniosku Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie wstrzymuje biegu toczącego się postępowania.

Ustawodawca przekazał zatem do właściwości Sądu Najwyższego jedynie takie wnioski o wyłączenie sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma

toczyć się postępowanie, których podstawą są zarzuty dotyczące braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Konsekwentnie wnioski o wyłączenie sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma toczyć się postępowanie, oparte na innych podstawach, nie podlegają rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy w trybie art. 26 § 2 u.SN.

Fakt, iż z metodologicznego punktu widzenia istnieje możliwość zastosowania rozumowania wykorzystywanego w celu ustalenia niezależności sądu lub niezawisłości sędziego do określenia bezstronności tego ostatniego, nie przekłada się na to, iż instytucje te są tożsame. Przeciwnie, jak wskazuje utrwalona i niebudząca kontrowersji, zarówno w doktrynie, jak i judykaturze, zasada wykładni językowej określana mianem zakazu wykładni synonimicznej, różnym określeniom należy przypisywać różne znaczenie. Poza wskazaną dyrektywą wykładni odwołującą się do kwestii typowo semantycznych na rzecz powyższego przemawiają także względy aksjologiczne. Rekonstruując wartości chronione przez prawo zakodowane w art. 49 § 1 k.p.c. oraz art. 26 § 2 u.SN, w szczególności bezstronność i niezawisłość, odwołując się do ich *ratio legis* determinującego sposób użycia wskazanych określeń w tekście prawnym, należy dojść do wniosku, że nie są one ani równoznaczne, ani równoważne. O powyższym świadczy chociażby fakt wprowadzenia przez prawodawcę do rodzimego systemu prawnego możliwości badania przez Sąd Najwyższy zarzutów dotyczących braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego częściowo w reakcji na wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE z 19 listopada 2019 r. w zainicjowanych pytaniach prejudycjalnych Sądu Najwyższego – Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych sprawach C-585/18, C-624/18 i C-625/18. Okoliczność uzupełnienia systemu prawa polskiego poprzez określenie ustawą z 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020, poz. 568) dotychczasowej treści art. 26 u.SN jako § 1 i dodanie m.in. § 2 – 3, mimo istniejącej uprzednio możliwości badania bezstronności sędziego, w tym w ramach procedury cywilnej, jednoznacznie wspiera wniosek skonstruowany w oparciu o wskazaną wyżej dyrektywę wykładni językowej.

Przyjmując założenie racjonalnego prawodawcy, stwierdzić więc należy, że ustawodawca kształtując właściwość Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego, celowo z zakresu jej kognicji wyłączył rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku bezstronności.

W niniejszej sprawie wątpliwości, co do bezstronności sędziego, wnioskodawca upatruje w tym, że rozpoznający sprawę SSO T. J. zaciągnął, a następnie spłacił na nieokreślonych warunkach kredyt powiązany z kursem CHF, co w jego ocenie uzasadnia wniosek, że „w niniejszej sprawie zachodzą okoliczności, które wywołują uzasadnione wątpliwości co do bezstronności SSO T.J. w niniejszym postępowaniu” (k. 3 *verte*). Podobnie w ocenie SSO T.J., fakt posiadania i spłacenia przez niego kredytu walutowego interpretować należy jako „okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do [jego – SN] bezstronności w sprawie” (k. 20). Konsekwentnie wniosek, w szczególności w świetle argumentacji przytoczonej w uzasadnieniu, odwołuje się do okoliczności, które w świetle art. 49 § 1 k.p.c. mogą ewentualnie wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w sprawie. Nie są to więc okoliczności odnoszące się do braku niezawisłości sędziego albo braku niezależności sądu, o których mowa w art. 26 § 2 u.SN. Zbadanie podniesionych we wniosku zarzutów mieści się zatem w kognicji sądu, rozpoznającego wniosek o wyłączenie sędziego na ogólnych zasadach.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy, uznając się za niewłaściwy do rozpoznania wniosku, przekazał go na podstawie art. 200 § 1⁴ k.p.c. w zw. z art. 26 § 2 u.SN i art. 52 § 1 k.p.c. do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w W.